

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: valimiskomisjoni koosolekut ei tohi kinniseks kuulutada

Riigikohus: valimiskomisjoni koosolekut ei tohi kinniseks kuulutada

18. Detsember 2025

Riigikohtu üldkogu leidis, et Vabariigi Valimiskomisjonil (VVK) pole seaduslikku alust oma koosoleku kinniseks kuulutamiseks, kuid võimalik on keelata koosoleku salvestamine.

Kohtus olid arutusel valimisvaatlejate kaebused, mis puudutasid 12. juunil 2025 toimunud VVK koosolekut. Valimiskomisjon kuulutas koosoleku osaliselt kinniseks päevakorrapunkti arutamiseks, kus käsitleti tänavuste kohalike valimiste hääletamissedeli teksti värvi ja turvaelemente. Samuti keelas komisjon vaatlejatel kogu koosoleku salvestamise.

Riigikohtu üldkogu rahuldab vaatlejate kaebused osaliselt ning tunnistas õigusvastaseks VVK koosoleku kinniseks kuulutamise ja sellega kaasnenud vaatlejate saalist eemaldamise.

Üldkogu märkis, et valimisseadus paneb valimiskomisjonile kohustuse korraldada oma koosolekuid avalikult. VVK ülesanne on tagada, et avalikku võimu teostavate esinduskogude koosseisud kujunevad korrakohaselt ja läbipaistvalt. Seega täidab VVK koosolekute avalikkuse nõue demokraatlikus riigikorras kaalukat eesmärki, parandades valijate teadlikkust valimiste korraldusest, suurendades usaldust valmistulemuste vastu ja aidates vähendada ka valimispettuste ohtu.

VVK tugines koosoleku kinniseks kuulutamisel avaliku teabe seaduse erandile, sest kõne all oli info valimissedeli kohta, mis oli tunnistatud turvakaalutlustel asutusesiseseks teabeks. Üldkogu leidis, et kuivõrd VVK koosolek on valimisseaduse järgi ühemõtteliselt avalik, ei anna selle kinniseks kuulutamiseks alust ka juurdepääsupiiranguga teabe arutamine.

VVK koosoleku salvestamise keelu küsimuses jättis aga Riigikohus kaebuse rahuldamata. Üldkogu nentis, et salvestuskeeld ei riiva vaatlejate õigust koosolekut jälgida, kuid piirab nende võimalust väidetavaid rikkumisi tõendada. Samas riivab avaliku koosoleku salvestamine ka kohalviibijate – sealhulgas VVK liikmete – õigust isikuandmete kaitsele.

Isikuandmed hõlmavad muu hulgas koosolekul osalejate välimust, suulist kõnet ning esitatud hinnanguid ja seisukohti, aga võimalik, et ka telefoni- ja arvutiekraanidel kuvatud teavet. Koosoleku jäädvustamine ohustab osalejate õigusi intensiivselt, sest salvestist võidakse kasutada edaspidi piiramatult massi- ja sotsiaalmeedias, sealhulgas selle sisu moonutades ja kontekstist välja rebides.

Lisaks juhtis üldkogu tähelepanu sellele, et VVK koosoleku regulatsioon vajab seadusandja tähelepanu. Kehtiv seadus kohustab VVK-d alati lähtuma koosoleku avalikkusest, kuid mõnikord võib esineda kaalukas huvi ka koosoleku osalise või tervikuna kinniseks kuulutamise kasuks. Samuti ei ole kehtiva õiguse järgi tähtsust küsimusel, kas ja kuivõrd on avalikul koosolekul võimalik sisuline arutelu juurdepääsupiiranguga

teabe üle. Õigusselguse huvides oleks mõistlik kehtestada ka täpsemad reeglid, kas, kellel ja millistel tingimustel on lubatud VVK koosolekut salvestada või otse üle kanda.

Riigikohtu üldkogusse kuuluvad kõik 19 riigikohtunikku. Riigikohtunikud Nele Siitam ja Oliver Kask kirjutasid otsusele eriarvamuse, millega ühinesid ka Ivo Pilving ja Villu Kõve. Riigikohtu otsusega saab tutvudasiin [1] ja eriarvamusegasiin [2].

Teate sisestas:

Arno Pöder
pressiesindaja
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-valimiskomisjoni-koosolekut-ei-tohi-kinniseks-kuulutada>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=5-25-7/29>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=5-25-7/30>